Dosarul nr. 3-424/22; (2-22186916-02-3-21122022)

**H O T Ă R Â R E**
**în numele Legii**

26 septembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Papuc Daniela

examinînd în ședință publică acțiunea înaintată de Grigorișin Nicolai către Autoritatea Națională de Integritate privind anularea Actului de constatare nr. 336/22 din 28 noiembrie 2022, prin care autoritatea publică a constatat faptul încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dl Grigorișin Nicolai – ex-viceprimar al mun. Bălți, ex-primar al mun. Bălți, prin nedeclararea bunurilor mobile deținute cu drept de posesie și folosință; și a dispus sesizarea Procuraturii Anticorupție în scopul verificării calității de beneficiar efectiv al bunurilor mobile menționate în textul actului,

**c o n s t a t ă :**

***Pretențiile reclamantului:***

La 21 decembrie 2022 Grigorișin Nicolai a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova privind anularea actului de constatare nr. 336/22 din 28.11.2022, prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, prin nedeclararea bunurilor mobile deținute cu drept de posesie și folosință.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, potrivit actului de constatare nr.336/22 din 28.11.2022 emis de către Autoritatea Națională de Integritate, s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale de către dl Grigorișin Nicolai, ex-viceprimar al mun. Bălți, în prezent primar al mun. Bălți, prin nedeclararea bunurilor mobile deținute cu drept de posesie și folosință, în circumstanțele descrise în prezentul act. S-a sesizat Procuratura Anticorupție în scopul verificării calității de beneficiar efectiv al bunurilor mobile menționate în textul actului. S-a adus la cunoștința dlui Grigorișin Nicolai actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău.

A menționat reclamantul că actul de constatare nr. nr.336/22 din 28.11.2022, întocmit în baza sesizărilor cu nr.8504 și nr.8812 din 30.11.2020, este ilegal în fond, fiind pasibil de anulare, din următoarele motive de fapt și de drept.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 29.06.2015, urmare a alegerilor locale din 14.06.2015, lui Grigorișin Nicolai i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul mun. Bălți.

Prin Decizia Consiliului mun. Bălți nr. 3/26 din 08.02.2018, Grigorișin Nicolai a fost ales în funcția de viceprimar al mun. Bălți, responsabil de administrarea proprietății municipale, relații funciare, arhitectură și construcții, gospodăria municipală.

Prin Hotărârea nr.1474 din 20.03.2018 a Comisiei Electorale Centrale, în baza cererii de demisie, a fost ridicat mandatul de consilier al lui Grigorișin Nicolai.

Prin Dispoziția nr. 117/P din 23.04.2018 a primarului interimar al mun. Bălți, Grigorișin Nicolai a fost suspendat din funcția de viceprimar, primar interimar al mun. Bălți, pentru perioada campaniei electorale, în legătură cu includerea în lista candidaților la funcția de primar al mun. Bălți.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 04.06.2018, urmare a alegerilor locale din 20.05.2018, lui Grigorișin Nicolai i-a fost validat mandatul de primar ales al mun. Bălți.

Prin Decizia nr. 11/81 din 31.07.2018 a Consiliului mun. Bălți, a fost încetat mandatul înainte de termen a viceprimarului mun. Bălți, Grigorișin Nicolai, ca urmare a depunerii cererii de demisie, în legătură cu validarea mandatului de primar al mun. Bălți, prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 04.06.2018.

Prin Hotărârea Judecătoriei Bălți din 01.11.2019, urmare a alegerilor locale din 20.10.2019 lui Grigorișin Nicolai i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul mun. Bălți.

Prin dispoziția nr.194/P a Primarului mun. Bălți, Grigorișin Nicolai a fost suspendat din funcția de primar, în legătură cu participarea în calitate de candidat la alegerile locale generale.

Prin Decizia nr.7/3 din 14.11.2019 a Consiliului mun. Bălți, Grigorișin Nicolai a fost ales în funcția de viceprimar al mun. Bălți, responsabil de administrarea proprietății municipale, relații funciare, arhitectură și construcții, gospodăria municipală.

Susține reclamantul că controlul averii și intereselor personale a fost efectuat pentru perioada 01.08.2016 (obținerea calității de subiect al declarării, din momentul intrării în vigoare a Legii 133/2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale) - 07.12.2020 (data inițierii controlului conform procesului-verbal de inițiere), fiind supuse verificării Declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2016-2019.

Potrivit Actului de constatare nr. nr.336/22 din 28.11.2022, s-a reținut în sarcina lui Grigorișin Nicolae declararea bunurilor mobile deținute cu drept de posesie și folosință, automobilele: Skoda Octavia nr. ***** - a/f 2015, Toyota Land Cruiser 200 nr. ***** a/f 2019, Mercedes ML350 CDI, ***** a/f 2012 .

Pentru a decide astfel, inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate indică că: „Succesiv, este apreciat critic și sunt puse la îndoială explicațiile în partea ce ține de bunurile mobile nedeclarate în declarațiile de avere si interese personale pentru anii fiscali 2016, 2017, 2018, 2019 si anume Skoda Octavia nr. ***** - a/f 2015, Toyota Land Cruiser 200 nr. ***** a/f 2019, Mercedes ML350 CDI, ***** a/f 2012, deținute cu titlu de folosință si respectiv urmau a fi declarate în conformitate cu art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

În acest context, susține reclamantul că în raport cu pretinsa încălcare de nedeclararea bunurilor mobile, automobilele deținute cu drept de posesie și folosință, în perioada supusă controlului (2016-2019), inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate pune la baza veridicității concluziilor sale un șir de acte eliberate de Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare, Poliția de Frontieră, Registrul Fiscal de Stat, acte care prin conținutul său nu probează deținerea continue în posesie și folosință a automobilelor menționate supra, ci doar gestionarea ocazională a acestora.

Cu referire la automobilul Mercedes ML350 CDI, ***** a/f 2012, aceste aparțin socrului ***** ***** care a declarat că, Grigorișin Nicolai și Grigorișin ***** le-au gestionat ocazional la rugămintea și în interesele proprietarului. Or, fiind în relații apropiate de tată și fiică/ginere, reclamantul utiliza uneori, în perioada până a obține funcția de demnitate publică, automobilul respectiv, iar conform normelor legale în vigoare în acea perioadă, a fost determinat să obțină certificat de înmatriculare cu drept de comodat asupra automobilului respectiv.

Pîrîta în actul contestat motivează deținerea cu drept de posesie și folosință a automobilului Toyota Land Cruiser 200 nr. ***** a/f 2019, prin Certificatul nr.040503-02/81 din 07.02.2020, prin care BC„Euro Credit Bank" își exprimă acordul privind perfectarea certificatului de înmatriculare a vehiculului (comodat) pe numele lui Grigorișin Nicolai și Contractului de comodat nr. I din 04.02.2020, prin care ***** transmite mijlocul de transport de model Toyota Land Cruiser, persoanei fizice Grigorișin Nicolai, în folosință pe perioadă de 20 ani. Automobilul Toyota Land Cruiser 200 nr. ***** a fost transmis în folosință lui Grigorișin Nicolai, în baza Contractului de comodat nr. I din 04.02.2020, adică ulterior perioade supuse controlului (2016-2019)

Abordarea reprodusă, reținută în Actul de constatare nr. 33 6/22 din 28.11.22, este alogică și contrară legii, ceea ce presupune că actul administrativ individual defavorabil a fost emis în rezultatul interpretării eronate și arbitrare a perioadei supuse controlului în raport cu declarațiile depuse.

În același act, inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate just constată că, în urma procesării materialului probatoriu acumulat a fost stabilit că Grigorișin Nicolai și membrii familiei acestuia, au obținut un venit net (mijloace financiare din care poate fi justificată diferența substanțială) în sumă totală de 443 320,64 lei și au dobândit avere ce constă din echivalentul bănesc a bunurilor, precum și au suportat cheltuieli identificate în sumă totală de 175 230,03 lei, prin urmare, în circumstanțele examinate pînă la proba contrarie, nu a fost atestată prezența diferenței substanțiale.

Nu poate fi privită ca o încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către Grigorișin Nicolai, ex-viceprimar al mun. Bălți, în prezent primar al mun. Bălți, ceea ce invalidează îngrădirile aduse reclamantului, respectiv se deduce că Actul de constatare nr.336/22 din 28.11.2022 este susceptibil anulării in integrum.

Controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința lui Grigorișin Nicolae a fost inițiat la data de la 07.12.2020, fapt consemnat în procesul-verbal nr. nr.684/22 din aceeași dată.

Invocând prevederile art. 60 alin. (1), (5) din Codul administrativ, reclamantul susține că inspectorul de integritate urma să finalizeze procedura administrativă în termen de 30 zile din momentul inițierii controlului respectării regimului juridic al incompatibilităților în privința reclamantului, iar în cazul unor motive excepționale să prelungească acest termen, care însă nu poate depăși 90 zile. Pe cînd la caz, controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința lui Grigorișin Nicolae, a fost inițiat la data de 07.12.2020, iar tocmai la 28.11.2022 Autoritatea Națională de Integritate a emis Actul de constatare nr. 336/22.

Incidența unor termene excesive de soluționare a unei proceduri administrative presupune o încălcare a principiului securității juridice, deoarece Actul de constatare nr. 336/22 a fost emis la data de 28.11.2022, deci peste 721 zile de la termenul legal imperativ în interiorul căruia trebuia finalizată procedura administrativă.

Depășirea termenului consfințit de lege de finalizare a procedurii administrative în cauza dedusă judecății, reprezintă un viciu procedural esențial, ce atrage anularea actului administrativ emis în asemenea circumstanțe și nu constituie un simplu formalism.

Actul de constatare contestat contravine prevederilor art. 118 Cod Administrativ, iar o interpretare a alin.(3) al aceleiași norme, presupune ca nemotivarea completa a actului administrativ condiționează ilegalitatea acestuia.

Actul de constatare nr. nr.336/22 din 28.11.2022 este semnat de inspectorul de integritate Rodion Rusnac, din numele Inspectoratului de Integritate care este parte integrantă a Aparatului

Autorității Naționale de Integritate, în conformitate cu art. 8, art. 16 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17.06.2016 și Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 9 din 08.02.2018 privind aprobarea structurii și a efectivului-limită ale Autorității Naționale de Integritate.

În acest context, consideră că Actul de constatare nr. 336/22 din 28.11.2022 a fost emis de o structură internă (fără personalitate juridică) a Inspectoratului de Integritate în numele ultimei și semnată de angajatul acesteia, în pofida faptului că funcțiile de exercitare a controlului averii și intereselor personale, controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese îi revine Autorității Naționale de Integritate în unison cu dispozițiile art.5-6 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, nr.132 din 17.06.2016.

În conformitate cu art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, nr.132 din 17.06.2016, Autoritatea Națională de Integritate constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Actul de constatare se întocmește de inspectorul de integritate (art. 19 lit. g) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, nr.132 din 17.06.2016), însă se emite din numele Autorității Naționale de Integritate și se semnează de conducerea ei (președinte, vicepreședinte). De altfel, în acord cu art. 28 din Legea nr. 180 din 19 decembrie 2011 (abrogată), actul de constatare era emis de Comisia Națională de Integritate și semnat de președintele acesteia.

Actul de constatare nr.336/22 din 28.11.2022 este afectat de vicii esențiale de procedură, care impun eminamente anularea actului administrativ individual defavorabil contestat.

***Argumentele pârâtei:***

La 13 ianuarie 2023 Autoritatea Națională de Integritate a depus referință la cererea de chemare în judecată, solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea poziției reprezentantul pârâtei a exprimat dezacordul cu argumentele invocate de reclamant în susținerea acțiunii, menționând că acestea sunt neîntemeiate.

Potrivit sesizărilor și materialelor anexate la dosar, Grigorișin Nicolai, ex-viceprimar al mun. Bălți, în prezent primar al mun. Bălți, ar fi încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale.

Ca urmare în rezultatele controlului s-a constatat faptul încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către subiectul declarării, prin neincluderea și nedeclararea în modul corespunzător și repetat în declarațiile de avere și interese personale depuse în perioada anilor 2016-2019 a bunurilor mobile deținute cu drept de folosință, în condițiile art.4 alin. (1) it. b) al Legii 133/2016 privind declararea averii si a intereselor personale.

Astfel, prin acțiunile reclamantului, deși aflate în afara cadrului legal în materie de respectare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către Grigorișin Nicolae, ex-viceprimar al mun. Bălți, în prezent primar al mun. Bălți, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate a ajuns la concluzia doar de a constata încălcarea regimului juridic al declarării averii si intereselor personale, fără a obliga subiectul controlului de a depune declarații de avere rectificate, ținând cont de faptul că prin Legea nr. 130 din 07.10.2021 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din data de 29.10.2021, și prin Legea nr. 96 din 14.04.2022 pentru modificarea unor acte normative, au fost operate modificări și completări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, îndeosebi în partea ce ține de sancțiunile aplicate.

Nu pot fi reținute interpretările reclamantului ce țin de depășirea termenului finalizării procedurii administrative, deoarece Autoritatea la emiterea actelor de constatare se ghidează de prevederile normelor speciale (Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și Legea nr. 82/2017 integrității), care la momentul inițierii procedurii de verificare (procesul-verbal de inițiere a controlului nr.684/22 din 07.12.2020) nu prevedea expres un termen de efectuare a controlului. Totodată, termenul de efectuare a controlului privind declararea averii și intereselor personale a fost introdus prin Legea nr. 130 din 07.10.2021 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din data de 29.10.2021, prin care s-au operat modificări și completări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (art. 33 (14) al Legii nr. 132/2016 - a fost inclus termenul de 9 luni și 12 luni).

Referitor la afirmația reclamantului că Actul de constatare este semnat de inspectorul de integritate din numele Inspectoratului de Integritate, adică fiind emis de o structură internă, actul de constatare se emite din numele Autorității Naționale de Integritate și se semnează de conducerea ei (președinte, vicepreședinte) fiind astfel încălcată legislația, pârâta a menționat că controlul propriu zis se efectuează în totalmente doar de către inspectorul integritate, fără imixtiunea președintelui sau a vicepreședintelui Autorității, or, potrivit prevederilor art. 20 alin. (3) al Legii nr. 132/2016, inspectorul de integritate nu solicită și nu primește dispoziții, inclusiv de la președintele sau vicepreședintele Autorității, referitoare la controalele privind averea și interesele personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Respectiv, nu pot fi atribuite asemenea obligații/atribuții conducerii ANI, atâta timp cât procedura de control se desfășoară fără coordonarea, imixtiunea cu careva completări, corectări ori alt tip de indicații, ce ar viza controlul.

În context a subliniat că potrivit art. 22 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate este direct responsabil de calitatea controalelor efectuate și a actelor întocmite conform criteriilor stabilite prin regulamentul aprobat de Consiliul de Integritate.

***Poziția participanților la proces în cadrul ședinței de judecată:***

Reprezentantul reclamantului Grigorișin Nicolai, avocatul Gherasim Angela în ședința de judecată a susținut cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea acesteia cu anularea actului administrativ pe motivele indicate în acțiunea formulată.

Reprezentantul pârâtului Autoritatea Națională de Integritate, Levco Daniela în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii.

***Aprecierea instanței:***

Audiind participanții la proces prezenți în cadrul ședinței de judecată, studiind materialele dosarului și înscrisurile administrate, analizând argumentele expuse în cererea de chemare în judecată și în referința depusă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău concluzionează că acțiunea este admisibilă, însă neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din considerentele ce succed.

În privința admisibilității acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod. Totodată, art. 189

alin. (1) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Completul specializat reține că admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată, inter alia, de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice. La caz, aceste condiții sunt întrunite și în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

În speță, obiect al controlului judecătoresc constituie Actul de constatare nr. 336/22 din 28.11.2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința reclamantului Grigorișin Nicolae, prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale. Completul judiciar a stabilit că acesta reprezintă un act administrativ individual defavorabil pentru reclamant.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Totodată, art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Art. 17 Cod administrativ prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Respectiv, reclamantul poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (1) Actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5), afectate nemijlocit de acesta.

Actul administrativ individual defavorabil contestat, a fost emis la 28 noiembrie 2022, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la Curtea de Apel Chișinău la data de 21 decembrie 2022, fapt care denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant în interiorul termenului stabilit de legiuitor, cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Acțiunea înaintată de reclamant reprezintă o acțiune în contestare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în contestare constă în anularea în tot sau în parte a actului administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

Completul specializat consideră că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, în privința acțiunii înaintată de Grigorișin Nicolae, nu se regăsesc.

În privința fondului acțiunii în contenciosul administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

Conform art. 21 din Codul administrativ **(**principiul legalității**)**, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Totodată, art. 36 în coroborare cu prevederile art. 21 din Codul administrativ, reglementează principiul supremației dreptului. În esență, supremația dreptului constă în aceea că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Astfel, conform jurisprudenței CtEDO instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În baza art. 219 alin.(1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93, iar potrivit art. 221 alin. (1) al aceluiași act normativ, autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sunt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

În virtutea art. 93 Cod administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Din actele cauzei rezultă că, prin Hotărârea Judecătoriei Bălți din 29.06.2015, urmare a alegerilor locale din 14.06.2015, dlui Grigorișin Nicolai i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul mun. Bălți. (f. 264, vol. I din dosar administrativ)

Prin Decizia nr.3/26 din 08.02.2018 a Consiliului mun. Bălți, dl Grigorișin Nicolai a fost ales în funcția de viceprimar al mun. Bălți - responsabil de administrarea proprietății municipale, relații funciare, arhitectură și construcții, gospodăria municipală.

Prin Hotărârea nr.1474 din 20.03.2018 a Comisiei Electorale Centrale, în baza cererii de demisie a fost ridicat mandatul de consilier al dlui Grigorișin Nicolai.

Prin Dispoziția nr. 117/P din 23.04.2018 a primarului interimar al mun. Bălți, dl Grigorișin Nicolai a fost suspendat din funcția de viceprimar, primar interimar al mun. Bălți, pentru

perioada campaniei electorale, în legătură cu includerea dumnealui în lista candidaților la funcția de primar al mun. Bălți.

Prin Hotărârea Judecătoriei Bălți din 04.06.2018, urmare a alegerilor locale din 20.05.2018, dlui Grigorișin Nicolai i-a fost validat mandatul de primar ales al mun. Bălți;

Prin Decizia nr. 11/81 din 31.07.2018 a Consiliului mun. Bălți, a fost încetat mandatul înainte de termen a viceprimarului mun. Bălți dlui Grigorișin Nicolai, ca urmare a depunerii cererii de demisie, în legătură cu validarea mandatului de primar al mun. Bălți, prin Hotărârea Judecătoriei Bălți din 04.06.2018;

Prin Hotărârea Judecătoriei Bălți din 01.11.2019, urmare a alegerilor locale din 20.10.2019, dlui Grigorișin Nicolai i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul mun. Bălți;

Prin dispoziția nr. 194/P a primarului municipal al mun. Bălți, dl Grigorișin Nicolai a fost suspendat din funcția de primar, în legătură cu participarea în calitate de candidat la alegerile locale generale.

Prin Decizia nr.7.3 din 14.11.2019 a Consiliului mun. Bălți, dl Grigorișin Nicolai a fost ales în funcția de viceprimar al mun. Bălți - responsabil de administrarea proprietății municipale, relații funciare, arhitectură și construcții, gospodăria municipală. (vol. II din Dosarul administrativ)

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, (1) Subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sînt:

a) persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

b) [...] consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale; [...]

Conform Anexei la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, primar și viceprimar se atribuie la funcțiile de demnitate publică.

Astfel, din actele anexate la dosar administrativ rezultă că, în perioada 2015-2019 Grigorișin Nicolai exercita funcții, deținătorul cărora este subiect a declarării averii și a intereselor personale.

La 09.11.2020 și 17.11.2020, în cadrul Autorității Naționale de Integritate (ANI) au fost înregistrate sesizările cu nr.8504 și nr.8812, care la 30.11.2020, în conformitate cu art.30 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*versiune în vigoare până la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021),* au fost repartizate aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. În continuare, la 06.01.2021, la 03.02.2021, dar și la 08.04.2021 au urmat alte sesizări și materiale adiționale la sesizarea inițială, înregistrate cu nr. 129, nr.3142 și nr. 811, care vizează același subiect, toate fiind conexate într-un dosar unic.

În sesizare se aduc la cunoștință pretinsele acțiuni ilegale ale viceprimarului mun. Bălți - Grigorișin Nicolai, manifestate prin:

- nedeclararea bunului imobil cu nr. cadastral ***** și suprafața de 80,7 m.p., situat în mun. Bălți, str. *****, ***** și deținut în proprietate de soția sa, dna Grigorișina *****;
- nedeclararea pînă în anul 2019 a 2 terenuri din Ucraina cu suprafața de 0,3961 ha și 0,2091 ha, dobândite în proprietate de soția sa, în anul 2015;
- nedeclararea autoturismelor deținute în folosință de către dl Grigorișin Nicolai și anume: Mercedes ML350, n/î *****, Skoda Octavia, n/î ***** și Toyota Land Cruiser 200, n/î *****. Este de menționat că autoturismele Mercedes ML350 și Toyota Land Cruiser 200 au fost procurate și se afle în proprietatea dl ***** ***** (socru), care în ultimii 5 ani a avut

venituri totale de 177 858 lei.

Totodată, în declarația de avere și interese personale pentru anul 2019, dl Grigorișin Nicolai indică că a primit cu titlu de împrumut de la dna Grigorișina ***** suma de 880 000 lei, pe un termen de 5 ani, cu o dobândă de 8,5 %, necătând la faptul că veniturile totale ale dnei Grigorișina *****, pentru anii 2015-2020, sunt cu mult mai mici decât suma împrumutată.

Subsecvent, potrivit altei sesizări, dl Grigorișin Nicolai este proprietarul companiei din Ucraina „Nikdal" fapt nereflectat în toate declarațiile de avere și interese personale, cât și veniturile înregistrate. În partea ce ține de compania ucraineană, se notează că capitalul acesteia a fost majorat în 2019 cu suma de 1,3 mln hrivne ucrainești, iar conform cursului valutar al BNM din 2019, suma în cauză nu este proporțională cu veniturile obținute de viceprimarul mun. Bălți și soției acestuia.

Conform altei alegații din sesizare, dl Grigorișin nu ar fi declarat și telefonul de model Vertu, cu un preț estimativ de 19 000 euro.

În urma examinării minuțioase a faptelor sesizate, prin prisma informației și materialelor prealabile analizate, în parte declarațiile de avere și interese identificate în sistemul informațional „E-integritate", raportat la cadrul legal relevant, inspectorul de integritate a stabilit preventiv lipsa a numeroase date/informații și neconcordanțe din declarațiile de avere și interese personale depuse de subiectul declarării. Succesiv, faptele reclamate au fost analizate și contrapuse prin prisma informației disponibile în sistemele informaționale de stat.

Prin urmare, în circumstanțele de fapt și de drept menționate supra, în cadrul procedurii de verificare prealabilă, s-a conturat o bănuială rezonabilă de încălcare a regimului juridic al declarării averii si intereselor personale, fapt pentru care inspectorul de integritate a considerat oportun de a da curs inițierii controlului averii și intereselor personale, în privința dlui Grigorișin Nicolai - viceprimar mun. Bălți.

În temeiul art. 31 alin. (1) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, la 07.12.2020 prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr.684/22, în privința subiectului declarării nominalizat supra, a fost inițiat controlul averii și a intereselor personale.

Prin scrisoarea de informare nr. 04-22/6019 din 08.12.2020 (recepționată la 15.12.2020) dl Grigorișin Nicolai, a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului averii și intereselor personale și drepturile prevăzute la art.33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (versiune în vigoare pînă la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021).

Potrivit art. 32 alin.(l) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (versiune în vigoare pînă la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021), în procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia.

Art. 32 alin. (2) din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (versiune în vigoare pînă la modificarea Legii 132/2016, prin Legea pentru modificarea unor acte normative m. 130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021), dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinului/concubinei acesteia.

În context, în cadrul controlului averii și intereselor personale, în baza informațiilor din declarațiile de avere și interese personale și urmare accesării informațiilor disponibile în Registrul de Stat al Populației, a fost stabilit că dl Grigorișin Nicolai este căsătorit cu dna Grigorișina ***** și au 2 copii: Grigorișin ***** (a.n. *****) și Grigorișina***** (a.n. *****).

În circumstanțele de fapt relevate supra, controlul averi și intereselor personale a fost efectuat pentru perioada 01.08.2016 (obținerea calității de subiect al declarării, din momentul intrării în vigoare a Legii 133/2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale) - 07.12.2020 (data inițierii controlului conform procesului-verbal de inițiere). Cu titlu de remarcă, în condițiile atingerii majoratului, în raport cu cet. Grigorișin *****, perioada de control a cuprins intervalul 01.08.2016 - 11.12.2017

La 28 noiembrie 2022, în urma efectuării controlului inspectorul de integritate a emis Actul de constatare nr. 336/22, prin care s-a decis:

„1. Se constată faptul încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale ce către dl Grigorișin Nicolai - ex-viceprimar al mun. Bălți, în prezent-primar al mun. Bălți, prin nedeclararea bunurilor mobile deținute cu drept de posesie și folosință.

2. Se sesizează Procuratura Anticorupție în scopul verificării calității de beneficiar efectiv al bunurilor mobile menționate în textul actului.”

La 21 decembrie 2022 Grigorișin Nicolai a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova privind anularea actului de constatare nr. 336/22 din 28.11.2022.

În contextul pretențiilor deduse judecății, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ subliniază că procedura controlului averii și intereselor personale, se efectuează în temeiul Legii nr.132/17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legii nr.133/17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale și Codul administrativ.

Totodată, Colegiul judiciar menționează că din dispoziția tranzitorie stabilită la art. 44 alin. 12 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, rezultă că declarațiile cu privire la venituri și proprietate și declarațiile de interese personale, depuse până la intrarea în vigoare a prezentei legi, rămân valabile și vor putea fi utilizate de către Autoritate în cadrul procedurilor sale de control pentru realizarea atribuțiilor specifice prevăzute de lege.

Coroborând actul administrativ cu actele anexate la materialele dosarului administrativ și punctul de vedere al subiectului verificării, la normele legale care reglementează procedura efectuării controlului privind respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, Colegiul judiciar ajunge la concluzie despre lipsa temeiurilor legale pentru anularea actului administrativ contestat.

Or, reclamantul Grigorișin Nicolai a eșuat să convingă instanța de judecată de existența unor circumstanțe de natură să evidențieze serioase vicii de legalitate a actului administrativ contestat, care ar duce la anularea acestuia.

Potrivit art. 32 și art. 34 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacție pînă la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021) esența controlului averii și intereselor personale este de stabilire a existenței sau inexistenței diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă.

Conform art.2 din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în redacție până la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021), diferență substanțială este diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă.

Totodată, inspectorul de integritate reiterează că, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (echivalentul bănesc) averii dobândite cu veniturile nete obținute de către subiectul declarării, împreună cu membrii familiei și concubin/concubină, pe parcursul perioadei de exercitare a mandatelor, funcțiilor publice sau de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege. Or, la calcularea diferenței substanțiale se v-or lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența cărora au constat în transmiterea dreptului de proprietate, posesie sau de folosință asupra bunurilor (de exemplu: procurarea de bunuri, închirierea transportului, procurarea foilor de odihnă și tratament, procurarea abonamentelor la sala de sport, etc.).

În context, în scopul stabilirii existenței sau inexistenței diferenței substanțiale dintre avere dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării, dl Grigorișin Nicolai și membrii familiei acestuia: soția și copiii, pe parcursul deținerii mandatului de consilier, dar și a funcțiilor de demnitate publică, în perioada 01.08.2016 - 07.12.2020, inspectorul de integritate a solicitat și a recepționat de la persoane fizice și persoane juridice de drept public și privat, documentele și informațiile necesare pentru realizarea controlului, precum și a făcut extrase din baze de date, în urma cărui fapt, au fost acumulate informații și documente care au fost divizate în documente și informații care se referă la venituri și cele care se referă la cheltuieli.

În urma procesării materialului probatoriu acumulat, a fost stabilit că în perioada supusă controlului, Grigorișin Nicolai și membrii familiei acestuia, au obținut un venit net (mijloace financiare din care poate fi justificată diferența substanțială) în sumă totală de 443 320,64 lei și au dobândit avere ce constă din echivalentul bănesc a bunurilor precum și au suportat cheltuieli identificate în sumă totală de 175 230,03 lei, prin urmare, în circumstanțele examinate pînă la proba contrarie, inspectorul de integritate nu a identificat prezența diferenței substanțiale.

Inspectorul de integritate în urma efectuării controlului a stabilit că în perioada examinată atât subiectul declarării cît și membrii familiei, nu au achiziționat personal/nemijlocit careva bunuri mobile sau imobile.

Potrivit dispozițiilor art.32 alin. (6) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacție pînă la modificarea din 29.10.2021), în cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decît cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se constată diferențe substanțiale între veniturile declarate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere. Invitarea se face prin scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc ce confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.). Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.

Prin demersul nr.04-22/5291 din 01.09.2022, inspectorul de integritate a solicitat dlui Grigorișin Nicolai prezentarea punctului de vedere în cadrul procedurii de control.

Urmare a demersului adresat, la 15.09.2022 (înregistrat cu nr.7246), a fost recepționat punctul de vedere din partea subiectului controlului însoțit de materiale probatorii adiționale,

prin care subiectul declarării și-a exprimat punctul de vedere.

Subsecvent, la punctul de vedere inițial, Grigorișin Nicolai a remis în adresa Autorității Naționale de Integritate punctul de vedere suplimentar, înregistrat la 07.10.2022 cu nr. 7905.

Urmare a exprimării punctului de vedere, a fost luat în considerare și acceptate explicațiile subiectului controlului în partea ce vizează încăperea nedeclarată cu nr. cadastral ***** și suprafața de 80,7 m.p., or, aceasta într-adevăr a fost dobândită prin contractul de privatizate nr.2-5786 din 03.12.1994, iar la compartimentul informații generale este indicată ca adresă de domiciliu a subiectului declarării, dar și veniturile înregistrate de dl ***** Grigorișin (fiul) în sumă de 800 lei și 33 874,20 lei, în contextul în care, informația cu privire la bunuri/veniturile au fost obținute din registrele de stat, deci poartă un caracter transparent, inspectorul de integritate a concluzionat că aceste omisiuni nu denotă intenția subiectului declarării de a ascunde informațiile de la declarare.

Succesiv, au fost acceptate explicațiile subiectului declarării cu privire la telefonul de model Vertu, care au fost coroborate cu informațiile prezentate de către dl *****, prin care se confirmă donația telefonului cu prilejul unei aniversări în anul 2010 și lipsa unei modificări patrimoniale/cheltuieli suportate la procurarea telefonului din partea subiectului declarării, dar și necesitatea declarării în condițiile devalorizării bunului în decurs de 7 ani, nefiind posibil de stabilit cu exactitate anul producerii bunului, ci doar anul când a fost donat. Mai mult, telefonul respectiv, conform celor invocate, nu mai există în proprietatea dlui Grigorișin Nicolai și nu poate fi supus unei expertize de evaluare.

De asemenea, inspectorul de integritate a acceptat argumentul subiectului declarării și a apreciat ca fiind o greșeală neintenționată, rectificată ulterior, în partea ce ține ce creditul în suma de 884 000 lei. Or, într-adevăr nu dna Grigorișina ***** figurează ca creditor, dar Banca Comercial „EuroCreditBank” S.A.

În cadrul examinării tuturor circumstanțelor de fapt invocate, dar și conform informațiilor incluse în declarațiile de avere și interese personale de subiectul declarării, inspectorul de integritate a stabilit faptul deținerii unor bunuri imobile, deținerea calității de fondator/conducător al unei entități juridice, dar și înregistrarea unor venituri pe teritoriul Ucrainei, fapt pentru care au fost întreprinse măsuri/acțiuni în vederea obținerii informațiilor pertinente din statul vecin și care ar fi permis examinarea comprehensivă și în complexă a cazului, prin apela la suportul Serviciului Fiscal de Stat și Ministerului Justiției, dar și suportul instituției omoloage din Ucraina și anume National Agency on Corruption Prevention of Ukraine (Національне агентство з питань запобігання корупції). Pe dimensiunea obținerii informațiilor din străinătate, în lipsa oricăror pârghii instituționale pe filiera colaborării internaționale, dar și lipsa unor platforme de schimb de informații disponibile ANI, urmare a unui efort consistent depus, abia la data de 04.11.2022 a fost posibil de obținut un răspuns oficial din partea National Agency on Corruption Prevention of Ukraine, prin care a fost furnizată informația privind veniturile înregistrate de dl Grigorișin Nicolai din partea ПП «Никдал», perioadă cînd, conform materialelor probatorii prezentate și anume contractul de cumpărare-vânzare din 2015, compania era în gestiunea și proprietatea dlui *****.

În aceeași ordine de idei, probatoriul anexat la dosarul administrativ arată că în raport cu ПП «Никдал», conform celor declarate de subiectul declarării, chiar dacă compania a fost vândută, datele oficiale din registrul informațional ucrainean prezentate atestă la 07.12.2020 deținerea în continuare a calității de conducător al companiei („керівник” și „представник”), fiind înregistrate venituri pe numele subiectului declarării.

Succesiv, conform informației oferite de autoritățile ucrainene, Grigorișin Nicolai a

înregistrat venituri în 2016 – 18 875 hrivne; 2017 – 43 280 hrivne; 2018 – 49 750 hrivne; 2019 – 55 417,16 hrivne; 2020 – 46 533 hrivne.

În această ordine de idei, reieșind din faptul că acest segment nu a putut fi elucidat pe deplin nici în cadrul procedurii administrative și nici la examinarea cauzei de contencios administrativ, Completul judiciar consideră că inspectorul de integritate corect a concluzionat că până la proba contrarie, aparent faptele subiectului declarării ar fi incidente art. 264 Cod contravențional. Iar, în aceste condiții, inspectorul de integritate corect a invocat că în vederea elucidării tuturor circumstanțelor, urmează a fi sesizat organul competent, în vederea examinarea faptelor/ acțiunilor în limita competentelor funcționale.

Potrivit datelor furnizate de autoritățile statului vecin, nu s-a identificat existența altor bunuri mobile/imobile deținute de către subiectul declarării și soția acestuia pe teritoriul Ucrainei.

În continuare, inspectorul de integritate a stabilit că în parte, nu a fost confirmată deținerea cu titlu de proprietate personală a careva terenuri, în acest sens, conform punctului de vedere prezentat, cele 2 terenuri intravilane declarate cu nr. *****.02 019.0091 cu suprafața de 0,2091 m.p. și nr.*****.02.019.0090 cu suprafața de 0,3961, dobândite în 2015, și situate în Ucraina regiunea Odessa, or. Belgorod, sunt în proprietatea persoanei juridice - ПП «Никдал», înregistrată pe teritoriul Ucrainei al cărui fondator redevine dl Grigorișin Nicolai la data de 25.09.2019, urmare a rezilierii contractului de cumpărare-vînzare nr. 1/12 din 23.12.2015 cu cet. *****, care a deținut pînă la reziliere 100 % din capitalul statutar al entității, conform contractului și extrasului din statut prezentat. Reclamantul nu a ținut cont că obligativitatea declarării a careva bunuri, survine în condițiile deținerii acestora de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia nu și de către persoanele juridice, în temeiul art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Completul judiciar consideră just că, inspectorul de integritate a apreciat critic, punând la îndoială explicațiile lui Grigorișin Nicolai, reiterate în cererea de chemare în judecată, în partea ce tine de bunurile mobile nedeclarate în declarațiile de avere și interese personale pentru anii fiscali 2016, 2017, 2018, 2019 și anume:

- Skoda Octavia n/î ***** a/f 2015;
- Toyota Land Cruiser 200 nr/î ***** a/f 2019;
- Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012,

bunuri deținute cu titlu de folosință si care urmau a fi declarate în conformitate cu art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea 133/2016 privind declararea averii si a intereselor personale.

În acest context, se apreciază ca nejustificate argumentele reclamantului precum că bunurile mobile respective nu au fost deținute cu titlu de folosința, doar au fost gestionate ocazional.

Or, în conformitate cu prevederile art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, (1) Fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. În speță, însă reclamantul se bazează doar pe declarații neprobate, în timp ce inspector de integritate fundamentează concluziile pe următoarele înscrisuri.

În primul rând documentele furnizate de I.P. „Agenția Servicii Publice” confirmă dreptul de folosință asupra bunurilor mobile, prin urmare și obligația legală de a fi declarate.

Mai mult, utilizarea acestor bunuri frecvent, dar nu în mod singular, este confirmată de numeroase materiale/informații relevante, și anume:

1. Dispoziția Primarului nr.494/C din 20.08.2020 cu privire la delegarea dlui Grigorișin Nicolai, care la pct.3, prevede faptul că deplasarea se va efectua cu autovehiculul de marca

Mercedes nr/î *****;

2. Certificat nr.040503-02/81 din 07.02.2020, prin care B.C. „EuroCreditBank, în calitate de creditor gajist asupra autoturismului de model Toyota Land Cruiser 200, nr/î *****, a/f 2019, își exprimă acordul privind perfectarea certificatului de înmatriculare a vehiculului (comodat) pe numele dlui Grigorișin Nicolai și dlui Grigorișin *****.

3. Contract de comodat nr. 1 din 04.02.2020, prin care dl ***** *****, transmite mijlocul de transport de model Toyota Land Cruiser, persoanei fizice-Grigorișin Nicolai, în folosință pe perioadă de 20 ani.

4. Certificat de înmatriculare (VPP) din 04.04.2017 a mijlocului de transport de model Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012, pe numele dnei Grigorișina *****, în folosința pe perioadă de 20 ani. - proprietar ***** *****.

5. Certificat de înmatriculare (VPP) din 04.04.2017 a mijlocului de transport de model Mercedes ML350 CDI, n/î *****, a/f 2012, pe numele dlui Grigorișin Nicolai, în folosință pe perioadă de 20 ani. - proprietar ***** *****.

6. Certificat de înmatriculare (VPP) din 18.02.2016 a mijlocului de transport de model Skoda Octavia n/î ***** a/f 2015, pe numele dlui Grigorișin Nicolai, în folosință pînă la 17.02.2046. - Proprietar Țîpovici Nicolai.

7. Potrivit răspunsului Comisiei Naționalâ a Pieții Financiare nr.6847 din 03.08.2021, în scopul asigurării mijlocului de transport Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012, dna Grigorișina ***** a încheiat următoarele contracte de asigurare de răspundere civilă auto internă (RCA) cu următoarele companii: Nr.RCAI-005779682 din 12.05.2020- ASTERRA GRUP S.A, Hr. RCAI- 004783015 din 28.03.2019- ASTERRA GRUP S.A.

8. Potrivit răspunsului CNPF nr.6847 din 03.08.2021, în scopul asigurării mijlocului de transport Skoda Octavia n/î ***** a/f 2015, dl Grigorișin Nicolai a încheiat contractele de asigurare cu următoarele companii: Nr.RCAI-005875184 din 09.06.2020- ASTERRA GRUP S.A, Nr. RCAI-004880779 din 26.04.2019 - ASTERRA GRUP S.A Nr. RCAI-003984580 din 02.05.2018- ASTERRA GRUP S.A.

9. Potrivit răspunsului CNPF nr.6847 din 03.08.2021, în scopul asigurării mijlocului de transport Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012, dna Grigorișina ***** a încheiat contracte de asigurare de răspundere civilă auto externă.

10. Potrivit răspunsului CNPF nr.6847 din 03.08.2021, în scopul asigurării mijlocului de transport Skoda Octavia n/î ***** a/f 2015, dl Grigorișin Nicolai încheiat următoarele contracte de asigurare de răspundere civilă auto externă (Carte Verde) cu următoarele companii: Nr. RCAE-002798708 din 22.08.2020- ASTERRA GRUP S.A, Nr. RCAE 002462613 din 02.08.2019- ASTERRA GRUP S.A, Nr. RCAE-002385430 din 25.06.201? MOLDOVA-ASTROVAZ S.A. Nr. RCAE-002213128 din 15.03.2019- ASTERRA GRUP S.A, N RCAE-002132250 din 21.12.2018- ASTERRA GRUP S.A, Nr. RCAE-002053786 d n C5.10.2015 MOLDASIG S.A, Nr. RCAE-001838077 din 25.05.2018- ACORD GRUP S.A, Nr. RCAE 001790831 din 27.04.2018- ACORD GRUP S.A.

11. Potrivit răspunsului CNPF nr.6847 din 03.08.2021, în scopul asigurării mijlocului de transport Toyota Land Cruiser, nr/î ***** a/f 2019, dl Grigorișin Nicolai a încheiat următoarele contracte de asigurare de răspundere civilă auto externă (Carte Verde) cu următoarele companii:Nr.RCAE-002763523 din 09.03.2020- GRAWE CARAT ASIGURĂRI S.A

12. Conform informației disponibile în Registrul Fiscal de Stat, a fost stabilit faptul achitări de către Grigorișin Nicolai a taxei pentru folosirea drumurilor pentru mijlocul de transport de model Skoda Octavia n/î ***** a/f 2015 la data de 07.05.2019.

13. Conform informației disponibile în Registrul Fiscal de Stat, a fost stabilit faptul achitării de către Grigorișina ***** a taxei pentru folosirea drumurilor pentru mijlocul de transport de mod Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012 la data de 21.05.2020.

14. Conform răspunsului Inspectoratului General al Poliției cu nr. 12621 din 30.12.2021, pe nomele dna Grigorișina ***** în calitate de conducător al mijlocului de transport de model Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012, au fost întocmite procese-verbale cu privire la contravenție cu nr.MAI03803211 și nr. MAI04024813 la data de 21.03.2018 și 22.03.2018.

15. Conform informației din Registrul Poliției de Frontieră, au fost înregistrate numeroase ieșiri-intrări în țară a subiectului declarării și soției acestuia la volanul mijloacelor de transport și care demonstrează utilizarea lor frecventă, după cum urmează:

A) În calitate de șofer la volanul mijlocului de transport Toyota Land Cruiser 200, nr/î *****, a 2019, dl Grigorișin Nicolai a ieșit prin punctul de trecere Palanca-Maiaki-Udobnoe la data de 09.03.2020;

B) În calitate de șofer la volanul mijlocului de transport Skoda Octavia n/î ***** a/f 2015, dl Grigorișin Nicolai a ieșit prin punctul de trecere Palanca-Maiaki-Udobnoe și Tudora-Starokazacie la data de: 21.08.2016, 27.08.2016, 28.08.2016,31.08.2016, 02.09.2016, 02.07.2017, 27.05.2018, 30.06.2018, 06.10.2018, 25.06.2019, 27.06.2019, 31.08.2020;

C) În calitate de șofer la volanul mijlocului de transport Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012, dl Grigorișin Nicolai a ieșit prin punctele de trecere Palanca-Maiaki-Udobnoe și Tudora Starokazacie și Otaci-Moghiliov-Podolsk la data de: 13.06.2017, 20.06.2017, 21.07.2017, 03.08.2017, 07.08.2017, 09.08.2017, 12.08.2017, 13.08.2017,18.08.2017, 28.08.2017, 02.09.2017, 03.09.2017, 07.09.2017, 25.01.2018, 30.04.2018, 25.05.2018, 01.06.2018, 03.06.2018, 28.06.2018, 05.07.2018, 08.07.2018, 26.07.2018, 29.07.2018, 02.08.2018, 05.08.2018, 09.08.2018, 12.08.2018, 17.01.2019, 30.04.2019, 03.05.2019, 23.05.2019, 26.05.2019, 29.05.2019, 30.05.2019, 03.06.2019, 07.06.2019, 12.07.2019, 16.07.2019, 02.08.2019, 08.08.2019, 09.08.2019, 13.08.2019, 15 08.2019, 20.08.2019, 29.08.2019, 30.08.2019, 24.09.2019, 27.09.2019, 05.12.2019, 08 12.2019, 09.01.2020, 10.01.2020, 22.01.2020, 24.01.2020, 04.02.2020, 05.02.2020, 26.02.2020, 27.02.2020, 01.08.2020, 10.08.2020, 22.08.2020, 11.11.2020, 12.11.2020;

D) În calitate de șofer la volanul mijlocului de transport Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012 dna Grigorișina ***** a ieșit prin punctul de trecere Tudora-Starokazacie la data de: 01.07.2017, 27.05.2018, 30.06.2018, 31.08.2020.

În raport cu mijlocul de transport de model Skoda Octavia n/î *****, inspectorul de integritate a precizat că bunul respectiv a fost achiziționat de către dl Țîpovici Nicolai și este datat cu anul 2015, adică în afara perioadei de control, perioadă când dl Grigorișin Nicolai nu avea calitatea de subiect al declarării în sensul art. 3 alin. (1) din Legea nr. 133/2016, însă acest fapt nu-l scutește pe subiectul declarării de obligația să declare acest bun ca utilizat cu drept de folosință.

Subsecvent, din materialele dosarului administrativ rezultă că inspectorul de integritate s-a adresat și către proprietarul de drept al mijloacelor de transport dl ***** ***** (persoanei apropiate subiectului declarării) cu solicitarea prezentării materialelor probatorii, care aparent ar atesta disponibilitatea financiară rezultată din vânzarea bunurilor Î.I „Oleanscaia Allians” către diferite persoane fizice, vânzarea unui bun imobil și creditul contractat de către fiica acestuia, la achiziționarea bunurilor mobile Mercedes ML350 CDI, nr/î ***** a/f 2012 și Toyota Land Cruiser 200, nr/î *****, a/f 2019.

În cadrul procedurii administrative a fost audiat ***** *****, care a fost informat despre

depozițiile false făcute cu bună-știință și răspunderea în acest sens. Pe marginea aspectelor în cauză persoana audiată a declarat că este proprietarul bunurilor mobile (automobilele) și că le-a achiziționat personal din surse personale.

Succesiv, pe marginea posibilității/disponibilității financiare și onorării integrale a obligațiunilor fiscale de către persoana apropiată subiectului declarării, se menționează că urmare a solicitării formulate de inspectorul de integritate la 18.07.2022, Serviciul Fiscal de Stat a dispus o verificare conform planului de control, în conformitate cu cap 111 din Codul fiscal, iar prin scrisoarea de răspuns suplimentară din 03.10.2022, a fost comunicat că în privința persoanei fizice, la moment sunt în derulare acțiuni procedurale în conformitate cu prevederile art. $226^{14}$ Cod fiscal.

În aceste condiții, având în vedere că în cadrul procedurii administrative s-a stabilit utilizarea frecventă a acestor bunuri de către subiectul declarării, dar și persoanele apropiate acestuia, întru elucidarea completă și comprehensivă a tuturor circumstanțelor de fapt stabilite prin verificarea suplimentară a calității de beneficiar efectiv, inspectorul de integritate corect a concluzionat că urmează a fi sesizat organul abilitat cu competențe extinse.

În lumina celor relatate, luând în considerare poziția participanților la proces prezentate în cadrul examinării cauzei în contencios administrativ, Colegiul judiciar apreciază ca întemeiate concluziile inspectorului de integritate, la care ultimul a ajuns totalizând rezultatele controlului, prin care s-a constatat faptul încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către subiectul declarării, prin neincluderea și nedeclararea în modul corespunzător și repetat în declarațiile de avere si interese personale, depuse în perioada anilor 2016-2019, a bunurilor mobile deținute cu drept de folosință, în condițiile art.4 alin. (1) lit. b) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Totodată, sub aspect de corectitudine și plenitudine a informațiilor reflectate în declarațiile de avere și interese personale, conform celor indicate în punctul de vedere de către dl Grigorișin Nicolai: „Aceste autoturisme au fost indicate în declarația de avere și interese personale pentru anul 2020, ca urmare a desfășurării seminarului de instruire organizat de către Autoritatea Națională de Integritate, unde au fost furnizate informații privind punerea în aplicare a Legii nr. 123/2016 privind declararea averii și intereselor personale”, dar și potrivit portalului public https://public-pdf-declaratii.ani.md, bunurile mobile omise pe anii anteriori, se regăsesc în declarațiile de avere și interese personale ulterioare depuse de către subiectul declarării cu titlu de posesie și folosință.

Reieșind din faptul că la data de 06.05.2022, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 135-140, a fost publicată Legea 96/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, iar art.5 alin.(5/1) din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, care anterior prevedea faptul că în cazul în care autoritatea publică competentă în domeniul controlului averii și intereselor personale constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, subiectul declarării este obligat să depună declarația rectificată în termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare, întocmit în urma controlului averii și al intereselor personale, a devenit definitiv - a fost abrogat, inspectorul de integritate corect a dispus sesizarea organelor competente în scopul verificării calității de beneficiar efectiv al bunurilor mobile menționate în textul actului, întrucât odată cu modificarea Legii nu se aplică mecanismul depunerii unor declarații de avere rectificate.

Completul judiciar apreciază ca nefondat argumentul reclamantului că, actul administrativ contestat urmează a fi anulat ca fiind emis cu încălcarea termenului general, stabilit de art. 60 din Codul administrativ pentru desfășurarea procedurii administrative. Or, potrivit prevederilor art.

27 din Codul administrativ al RM nr. 116/2018, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.

Autoritatea la emiterea actelor de constatare se ghidează de prevederile normelor speciale, care la momentul inițierii procedurii de verificare (procesul-verbal de inițiere a controlului nr.684/22 din 07.12.2020), nu prevedea expres un termen de efectuare a controlului.

La caz, pentru actele de constatare ale inspectorilor de integritate, legea specială - Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate prevede un șir de acțiuni de procedură care urmează a fi întreprinse de inspector în interiorul procedurii administrative (de exemplu: verificarea prealabilă a sesizării, pentru a decide inițierea sau refuzul inițierii unui control - 15 zile; prezentarea informației solicitate de către persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public ori privat în cadrul unui control inițiat - 15 zile; prezentarea punctului de vedere de către persoana supusă controlului - 15 zile; prezentarea punctului de vedere de către persoana supusă controlului, urmare a invitației repetate a inspectorului de integritate - 15 zile, la expirarea a 30 zile de la remiterea primei invitații neconfirmată ca și recepționată) care, cumulativ, depășesc substanțial termenul general de 30 de zile statuat de Codul administrativ al Republicii Moldova.

Termenul de efectuare a controlului privind declararea averii și intereselor personale a fost introdus prin Legea nr. 130 din 07.10.2021 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din data de 29.10.2021, prin care s-au operat modificări și completări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (art. 33 alin. (14) al Legii nr. 132/2016 - a fost inclus termenul de 9 luni și 12 luni).

Respectiv, referirea reclamantului la termenul de efectuare a controlului de peste 721 zile, nu arată tergiversarea intenționată de către inspectorul de integritate a procedurii administrative.

Or, examinarea dosarului administrativ și consecutivitatea acțiunilor întreprinse din partea inspectorului de integritate arată că acesta a întreprins un șir de acțiuni, fiind sesizate mai multe autorități în vederea acumulării informației relevante controlului, inclusiv fiind sesizate autorității din altă țară – Ucraina. Iar, în aceste împrejurări, nu este relevant și nu poate fi reținut argumentul reclamantului că în speță sunt aplicabile termenele reglementate de art. 60 din Codul administrativ. Prin urmare, argumentul despre încălcarea de către inspector a termenului general de desfășurare a procedurii administrative, urmează a fi respins ca nefondat.

Cu referire la pretinsa ilegalitate a actului din considerentul că a fost semnat de o persoană neîmputernicită, reieșind din analiza competențelor exclusive ale inspectorului de integritate privind efectuarea controlului averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale de către subiecții declarării, întocmirea actelor de constatare în condițiile legii, etc, reiese că, inspectorul de integritate este competent să semneze actul de constatare. Mai mult ca atât, competența ”stricto senso” privind semnarea actului de constatare nu este atribuită niciunui alt funcționar din cadrul Autorității Naționale de Integritate, inclusiv președintelui sau vicepreședintelui. Iar, art. 14 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, statuează că președintele și vicepreședintele Autorității nu exercită atribuții privind controlul averilor și al intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inclusiv, nici nu poate semna actele de constatare, după cum afirmă reclamantul.

Analizând circumstanțele cauzei în coroborare cu normele legale care reglementează activitatea Autorității Naționale de Integritate și procedura efectuării controlului privind

respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, de către subiectul declarării averii și intereselor personale, Colegiul judiciar a stabilit că actul administrativ individual defavorabil contestat, a fost emis cu respectarea procedurii, fiind luate în considerare toate faptele relevante, cu aplicarea corectă a normelor materiale, fiind legal în fond.

Generalizând circumstanțele descrise în coraport cu normele legale aplicabile speței, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide necesară adoptarea unei soluții de respingere ca neîntemeiată a acțiunii în contestare, depusă de Grigorișin Nicolai.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f), 244-245 Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

**H O T Ă R Ă Ș T E:**

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Grigorișin Nicolai către Autoritatea Națională de Integritate privind anularea Actului de constatare nr. 336/22 din 28 noiembrie 2022.

Hotărîrea cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Președintele ședinței, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore